

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund

Loven om statsgaranti til udviklingsvirksomhed trådte i kraft 1. august 1994. Loven gav hjemmel til, at staten frem til 31. juli 1996 kunne yde garanti for halvdelen af de tab, som godkendte udviklingselskaber får på investeringer i små og mellemstore virksomheder.

Baggrunden for loven var, at de mindre virksomheders udviklingsaktiviteter hæmmes af, at det er vanskeligt for disse virksomheder at skaffe risikovillig egenkapital. Samtidig havde erfaringerne fra en række andre lande som USA, Holland og Tyskland vist, at offentlig støtte kunne fremme etableringen af et venturemarked og dermed udbuddet af risikovillig kapital til de mindre virksomheder. I Danmark eksisterede der på daværende tidspunkt stort set ikke noget venturemarked.

Hensigten med loven om udviklingsvirksomhed var derfor først og fremmest at lette formidlingen af kapital til de innovative, mindre virksomheder samt på længere sigt at etablere et egentligt venturemarked. Et andet sigte med loven var, at udviklingselskaberne skulle udøve et aktivt medarbejderskab, som tilgodeser de mindre vækstvirksomheders behov for ledelseskompetence.

I Erhvervsministeriets rapport »Udviklingselskaberne – de første to år« fra juni 1996 er det undersøgt, hvordan loven om udviklingselskaber hidtil har virket. Det kan dog være vanskeligt på nuværende tidspunkt at drage håndfaste konklusioner om det samlede omfang af resultaterne af udviklingselskabernes aktiviteter, fordi der på dette område opereres med en lang planlægnings- og investeringshorisont. Mange af resultaterne vil derfor først vise sig på længere sigt.

Siden de første garantier blev givet ultimo 1994 er der frem til udgangen af juli 1996 givet garantier til 13 udviklingselskaber. Af den oprindelige garantiramme på 1 mia. kr. er disponeret over 815 mio. kr. til de 13 udviklingselskaber.

Udviklingselskaberne har pr. 1. august 1996 investeret ca. 270 mio. kr. i 74 virksomheder. Udviklings-

selskaberne har i høj grad investeret i små og nye innovative virksomheder. Således var ca. halvdelen af de 74 virksomheder iværksættere, defineret som virksomheder der er under tre år gamle, og 43 af de 74 virksomheder havde under 10 ansatte. Det kan således konstateres, at iværksættere og de helt små virksomheder allerede nu tegner sig for en væsentlig andel af udviklingselskabernes investeringer. Udviklingselskaberne har især investeret i virksomheder, der er i et tidligt udviklingsstadium, som generelt er det mest risikofyldte. Investerings tempoet og investeringernes fordeling på brancher vurderes generelt at være tilfredsstillende.

Det fremgår af de interviews med udviklingselskaberne, der er refereret i rapporten, at udviklingselskaberne på grund af statsgarantien investerer flere penge og går tidligere ind i projekterne, end de ellers ville have gjort.

De internationale erfaringer peger også på, at venturekapital har betydning for fremskaffelsen af egenkapital til de mindre virksomheder. OECD har i februar 1996 offentliggjort en rapport (Financial Market Trends, feb. 96), hvoraf det fremgår, at venturekapital er med til at finansiere mange små og mellemstore vækstvirksomheder, hvilket beskæftigelsesmæssigt er af stor betydning. Det fremgår også af OECD's rapport, at udbredelsen af venturekapital i Danmark er forholdsvis beskeden sammenlignet med andre lande. For eksempel er det danske marked kun halvt så stort som i Sverige og Holland, hvor der nu har etableret sig et selv bærende marked. I Holland har staten siden starten af 1980'erne støttet etableringen af et venturemarked. Der er nu etableret et bæredygtigt marked, hvorfor der ikke længere er behov for statslig støtte.

På baggrund af OECD's rapport kan det konkluderes, at venturemarkedet i flere lande er blevet selv bærende efter en langstrakt opbygningsfase. Der er flere forklaringer på, at det er en langstrakt proces at få udviklet et venturemarked. Udvikling og fornyelse indebærer en højere risiko end traditionelle investeringer og finansiering af virksomheders løbende drift. Investorerne foretager derfor en nøje udvælgelse af de projekter, der investeres i. Der er også i høj